

Redogörelse till riksdagen 2020/21:Europo11

Redogörelse för verksamheten inom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och den svenska delegationens arbete under 2020

Till riksdagen

Delegationen till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol överlämnar härmed redogörelsen för sin verksamhet under 2020 till riksdagen.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol har på samma sätt som andra internationella och nationella verksamheter behövt anpassa sitt arbete till följd av coronapandemin. Utgångspunkten har varit att säkerställa kontinuitet i kontrollgruppens arbete. Anpassningen har inneburit att det möte som kontrollgruppen skulle ha hållit i Zagreb i mars 2020 ersattes av ett skriftligt informationsutbyte. Mötet som skulle ha hållits i Bryssel i september 2020 omvandlades till ett digitalt möte vid vilket fyra ledamöter ur riksdagens delegation deltog.

Riksdagens delegation har upprätthållit sin verksamhet under året. Samtliga planerade sammanträden i delegationen har genomförts även om majoriteten har fått genomföras digitalt. Vid dessa sammanträden har bl.a. verksamheten i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol diskuterats, och delegationen har även tagit emot externa besök i kunskapsinhämtande syfte. Delegationen har också fortsatt att vara aktiv i fråga om kontrollgruppens arbetsordning.

Stockholm den 11 februari 2021

Petter Löberg
delegationsordförande

Livia Spada
delegationssekreterare

Innehållsförteckning

1	Europol	3
2	Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol	4
2.1	Den politiska övervakningen av Europol	4
2.2	Kontrollgruppens uppgifter	4
3	Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2020.....	7
4	Delegationens verksamhet 2020	9
4.1	Skriftligt informationsutbyte som ersättning för kontrollgruppens sjätte möte i Zagreb	10
4.2	Kontrollgruppens sjunde möte den 28–29 september 2020.....	11
4.3	Arbetsgruppen om JPSG:s arbetsordning	12
	<i>Bilaga</i>	
	Riksdagens JPSG-delegation 2020	15

1 Europol

Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) inledde sin verksamhet i slutet av 1990-talet med grund i Europolkonventionen. Sverige tillträdde denna konvention 1997. Europols målsättning är att stödja och stärka medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheters insatser och ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa allvarlig och gränsöverskridande brottslighet, terrorism och former av brottslighet som påverkar ett gemensamt intresse som omfattas av EU:s politik. Verksamheten består bl.a. i att

- samla in, analysera och utbyta information
- samordna utredningar och operativa insatser
- utarbeta hotbilda-bedömningar
- tillhandahålla specialiserad utbildning.

Europolkonventionen ersattes 2009 av ett rådsbeslut, och Europol ombildades då till en EU-myndighet. Med grund i Lissabonfördraget antogs sedermera 2016 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794, den s.k. Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet om Europol från 2009. Förordningen tillämpas fr.o.m. den 1 maj 2017. I december 2020 presenterade EU-kommissionen ett förslag till ändring av förordningen.

2 Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol

2.1 Den politiska övervakningen av Europol

I december 2009 trädde Lissabonfördraget i kraft. Genom Lissabonfördraget infördes bestämmelser (artikel 12 c och f) i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) om att de nationella parlamenten aktivt bidrar till en väl fungerande union, bl.a. genom att inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa delta i den politiska övervakningen av Europol och genom att delta i det interparlamentariska samarbetet mellan de nationella parlamenten och med Europaparlamentet.

De nationella parlamenten ska delta i den politiska övervakningen av Europol i enlighet med artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Där anges att närmare bestämmelser för den kontroll av Europols verksamhet som Europaparlamentet utför under medverkan av de nationella parlamenten ska fastställas i de förordningar som reglerar Europols struktur, arbetssätt, verksamhetsområde och uppgifter.

På grundval av artikel 88 i EUF-fördraget antogs Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet om Europol från 2009. I artikel 51 i Europolförordningen anges att en specialinriktad gemensam parlamentarisk kontrollgrupp ska inrättas av de nationella parlamenten och Europaparlamentet. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för människors grundläggande fri- och rättigheter.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol (Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, JPSG) etablerades genom ett beslut vid EU-talmanskonferensens möte i april 2017. JPSG förväntades enas om sina arbetsformer mer i detalj och anta en arbetsordning vid sitt konstituerande möte. EU-talmanskonferensen rekommenderade även en översyn av arbetsordningen två år efter gruppens första möte. JPSG höll sitt konstituerande möte i oktober 2017 men lyckades enas om en arbetsordning först mötet därefter, i mars 2018. En översyn av arbetsordningen genomfördes i september 2019.

En utförligare bakgrundsbeskrivning av kontrollgruppens inrättande, riksdagens deltagande i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen 2017–2018 och riksdagens val av en delegation till kontrollgruppen 2019 finns i delegationens redogörelse till riksdagen 2019/20:Europoll.

2.2 Kontrollgruppens uppgifter

Europolförordningen ger en allmän beskrivning av kontrollgruppens uppgifter. Kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna

verksamhet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter. Genom förordningen ges kontrollgruppen befogenhet att begära att ledande befattningshavare för Europol ska inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör Europolis verksamhet, inklusive budgetaspekter på denna verksamhet, Europolis organisationsstruktur och ett eventuellt inrättande av nya enheter och specialiserade centrum, med beaktande av skyldigheterna avseende diskretion och konfidentialitet. Den europeiska datatillsynsmannen ska på begäran och minst en gång per år inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör skyddet av fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter och i synnerhet skyddet av personuppgifter. Kontrollgruppen får även bjuda in andra berörda personer till sina möten om det är lämpligt.

Vidare ska kontrollgruppen rådfrågas om Europolis fleråriga programplanering. Europol har en reglerad informationsskyldighet gentemot JPSG och ska med beaktande av skyldigheterna avseende diskretion och konfidentialitet överlämna ett antal angivna handlingar och handlingstyper till denna kontrollgrupp. Det handlar t.ex. om hotbilsbedömningar, de dokument som innehåller Europolis fleråriga programplanering och dess årliga arbetsprogram samt den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten om Europolis verksamhet. Kontrollgruppen har också rätt att begära andra relevanta handlingar som krävs för fullgörande av dess uppgifter när det gäller den politiska övervakningen av Europolis verksamhet.

Slutligen får JPSG sammanställa sammanfattande slutsatser om den politiska övervakningen och överlämna dessa slutsatser till Europaparlamentet och de nationella parlamenten. Europaparlamentet ska sända över slutsatserna för kännedom till rådet, kommissionen och Europol. Förordningen ger även Europolis styrelse rätt att bjuda in personer vilkas åsikter kan vara av betydelse vid diskussionen att delta i styrelsens möten, inklusive, när det är lämpligt, en företrädare för den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen. Dessa personer får då delta som observatörer utan rösträtt.

Kontrollgruppens arbetsordning

I den arbetsordning som kontrollgruppen antagit regleras gruppens interna organisation och arbete mer i detalj. Flera av bestämmelserna härrör från EU-talmanskonferensens beslut i april 2017 om att etablera JPSG. I arbetsordningen finns bestämmelser om gruppens sammansättning och möten:

- Varje nationellt parlament ska representeras av upp till fyra ledamöter, där varje kammare i tvåkamarparlament har rätt att skicka upp till två ledamöter till JPSG.
- Europaparlamentet ska vara representerat av upp till 16 ledamöter i gruppen. JPSG har även möjlighet att bjuda in observatörer till sina möten.
- Kontrollgruppen ska ledas gemensamt av parlamentet i den medlemsstat som innehar rådsordförandeskapet och Europaparlamentet, vilket företräds av ordföranden för det ansvariga utskottet. Konstellationen benämns med-ordföranden.

- JPSG:s sekretariat ska tillhandahållas av ordförandeskapstrojkan (delegationsordförandena från det innevarande, kommande respektive föregående ordförandeparlamentet och Europaparlamentet) och ha till uppgift att bistå medordförandena och trojkan. Sekretariatet ska även förbereda och skicka ut dokument inför kontrollgruppens möten.
- Kontrollgruppen ska träffas två gånger per år: på våren i parlamentet i rådsordförandelandet och på hösten i Europaparlamentet i Bryssel. Beslut kan även fattas om att hålla extra möten.
- JPSG har också möjlighet att inrätta undergrupper som är nödvändiga för att gruppen ska kunna fullgöra sina uppgifter. Undergruppernas mandat, roll, mål och arbetsmetoder ska fastställas från fall till fall. Alla ledamöter i JPSG ska ha rätt att delta i sådana undergrupper.
- Kontrollgruppens möten ska i regel vara offentliga. Gruppen ska i princip anta sina beslut med konsensus.

Arbetsordningen innehåller vidare en möjlighet för kontrollgruppens ledamöter att ställa muntliga och skriftliga frågor till Europol. Skriftliga frågor får även ställas vid sidan av möten och oberoende av frågorna på dagordningen och ska besvaras inom lämplig tid. Frågorna ska spegla JPSG:s mandat enligt Europolförordningen och förmedlas till Europol först efter att medordförandena har kontrollerat deras tillåtlighet.

Slutligen innehåller arbetsordningen mer detaljerade bestämmelser för hur kontrollgruppens delegationer kan begära relevanta handlingar från Europol och för hur kontrollgruppen bereder de sammanfattande slutsatser som Europolförordningen nämner. I arbetsordningen anges även att JPSG ska utse en representant bland sina medlemmar med uppdrag att delta vid Europols styrelses möten, för den tidsperiod gruppen bestämmer. Representanten ska återrapportera skriftligt till JPSG efter varje styrelsemöte.

3 Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2020

Under 2020 hölls endast ett av två planerade möten i den parlamentariska kontrollgruppen för Europol, den 28–29 september. Mötet skulle ha ägt rum i Europaparlamentets lokaler i Bryssel (Belgien) men genomfördes i stället som ett videomöte. Det möte som var planerat att äga rum den 22–23 mars i Zagreb (Kroatien) sköts upp med anledning av covid-19-pandemin för att sedan ställas in. Som ersättning för det inställda mötet genomfördes under juni 2020 ett skriftligt informationsutbyte mellan JPSG-delegationerna och bl.a. Europols ledning. Utgångspunkten för arbetet i JPSG har således varit att säkerställa kontinuitet i arbetet, för att göra det möjligt för gruppen att utföra sin uppgift att kontrollera Europols verksamhet även i en situation där fysiska möten inte har varit möjliga och där den interna arbetsordningen saknar bestämmelser som förutser extraordinära situationer.

Vid såväl det skriftliga informationsutbytet som vid det möte som hölls i september berördes punkter som är återkommande vid kontrollgruppens möten, såsom redogörelser för Europols verksamhet och budget av byråns ledning, Europeiska datatillsynsmannens (European Data Protection Supervisor, EDPS) arbete när det gäller att utöva tillsyn över Europols behandling av personuppgifter samt Europols samråd med JPSG om utkastet till Europols fleråriga programdokument. En fråga som återkommande lyfts fram av såväl Europols ledning som av kontrollgruppens delegationer är de planerade nedskärningar som väntar av byråns budget, dels årsbudgeten, dels den föreslagna finansieringen i EU:s långtidsbudget 2021–2027. En annan fråga som berörts är Europols framtid, med anledning av den förstärkning av Europols mandat som kommissionen aviserat och som presenterades den 9 december 2020 liksom förhandlingarna om den framtida relationen mellan EU och Storbritannien. Slutligen har covid-19-pandemins påverkan på brottsligheten i EU berörts. Europol har löpande publicerat rapporter i ämnet vilka översänts till JPSG. Rapporterna har bl.a. rört it-brottslighet och desinformation, förfalskningar, sexuellt utnyttjande av barn på nätet samt hur covid-19 på längre sikt kommer att påverka den allvarliga och organiserade brottsligheten inom EU.

Vid det trojkamöte som föregick kontrollgruppens möte den 28–29 september 2020 antogs ett mandat för en arbetsgrupp med uppgift att arbeta vidare med vissa utestående frågor kopplade till översynen av JPSG:s arbetsordning. Beslutet kan ses i ljuset av den kritik som bl.a. riksdagens JPSG-delegation riktade mot hanteringen av översynen av arbetsordningen efter kontrollgruppens möte i september 2019. De utestående frågor arbetsgruppen ska arbeta vidare med är bestämmelserna som rör utnämningen av JPSG:s representant till Europols styrelse och en möjlig framtida översynsklausul som respekterar konsensusprincipen. Enligt mandatet ska arbetsgruppen presentera sina förslag för trojkan i samband med JPSG-mötet i februari 2021. Mandatet kan

dock förlängas till JPSG-mötet hösten 2021 om trojkan bedömer att arbetsgruppen behöver mer tid.

Alla delegationer har getts möjlighet att utse en ledamot till arbetsgruppen. Den 10 december 2020 höll arbetsgruppen sitt konstituerande möte.

En utförligare beskrivning av det skriftliga informationsutbytet i juni, JPSG-mötet den 28–29 september och arbetsgruppen ges längre ned.

4 Delegationens verksamhet 2020

Under 2020 har riksdagens JPSG-delegation sammanträtt vid totalt sex tillfällen; i februari (två sammanträden), maj, augusti, oktober och november. Sammanträdena har bl.a. behandlat delegationens redogörelse för 2019, kontrollgruppens verksamhet inklusive det skriftliga informationsutbytet och inkomna handlingar till delegationen från Europol. Vid ett av sammanträdena i februari tog delegationen emot den dåvarande svenska företrädaren i Europols styrelse, Ann-Marie Orler. Vid delegationens sammanträde i augusti informerade medarbetare från Polismyndigheten om arbetet mot människohandel inklusive hur det arbetet bedrivs i samverkan med Europol. Majoriteten av delegationernas sammanträden under året har genomförts digitalt, med anledning av uppmaningen till hemarbete till följd av coronapandemin.

Delegationen valde att inte skicka något bidrag inom ramen för det skriftliga informationsutbytet som hölls mellan JPSG:s delegationer och Europols ledning m.fl. i juni. Fyra ledamöter i delegationen deltog vid det digitala JPSG-möte som ägde rum den 28–29 september. I avsnitt 4.2 ges en mer ingående redogörelse för detta möte liksom för delegationens ställningstaganden vid och med anledning av mötet.

Delegationen har under året fortsatt att följa frågan om JPSG:s arbetsordning. Som uppföljning på de synpunkter delegationen framfört om översynen av arbetsordningen höll delegationens ordförande Petter Löberg (S) ett kortare videomöte med Europaparlamentets medordförande Juan Fernando López Aguilar i januari 2020. Riksdagsdelegationens ordförande upprepade synpunkter som framförts i delegationens ändringsförslag för arbetsordningen i september 2019 och i efterföljande brev till medordförandena och trojkan. Han ställde även frågor om processen för att tillsätta den arbetsgrupp som medordförandena aviserade efter kritiken mot översynen av arbetsordningen. Riksdagsdelegationens ordförande framförde även att han var beredd att delta i en sådan arbetsgrupp om en sådan inrättades.

Efter trojkans beslut den 28 september om ett mandat för en arbetsgrupp med uppdrag att arbeta vidare med vissa utestående frågor kopplade till JPSG:s arbetsordning anmäldes i oktober 2020 formellt till medordförandena att delegationens ordförande önskade delta i gruppen. Delegationens ordförande deltog sedan vid arbetsgruppens konstituerande möte den 10 december 2020. I avsnitt 4.3 ges en mer ingående redogörelse för arbetsgruppens arbete liksom för delegationens ställningstaganden när det gäller det arbetet.

De av delegationens ledamöter som sitter i justitieutskottet har muntligen återrapporterat till utskottet efter JPSG-mötet. Under året har delegationens ordförande även deltagit vid tre av de delegationspresidiemöten som talmanen regelbundet anordnar.

4.1 Skriftligt informationsutbyte som ersättning för kontrollgruppens sjätte möte i Zagreb

Den 22–23 mars 2020 skulle det sjätte mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol ha hållits i Zagreb. Som resultat av covid-19-pandemin meddelade medordförandena i början av mars att mötet skulle skjutas upp till ett senare tillfälle under det kroatiska ordförandeskapet. I maj informerade medordförandena dock att mötet ställts in som resultat av pandemin och den jordbävning som drabbade landet i mars. Som ersättning för det inställda mötet beslutade kontrollgruppens medordförande att man, som ett undantagsfall, skulle anordna ett skriftligt informationsutbyte mellan JPSG-delegationerna och Europols ledning m.fl. under juni 2020.

Det skriftliga informationsutbytet var begränsat till de punkter som var tänkta att avhandlas vid mötet i Zagreb. Som underlag för informationsutbytet mottog delegationerna rapporter från Europol om byråns verksamhet, dess externa relationer och om Europols styrelses aktiviteter för perioden september 2019–juni 2020. I underlaget ingick även information om arbetet med att inrätta Europols innovationslabb, ett skriftligt anförande av EU-kommissionären för inrikes frågor, Ylva Johansson, om utvecklingen i de frågor som faller inom Europols uppdrag, en rapport från Europeiska datatillsynsmannen om dess syn på Europols databehandling och en rapport från Europols samarbetsnämnd (Europol Cooperation Board) om dess arbete sedan september 2019. Fokus för rapporterna från EDPS och samarbetsnämnden var dataflöden som rör Europols externa strategi och operativa avtal med tredjeländer.

JPSG-delegationerna inbjöds att skicka skriftliga bidrag om rapporterna och presentationerna, inklusive begäran om eventuell förtydligande information. Skriftliga bidrag och frågor om underlagen inkom från JPSG-delegationerna från Cypern, Europaparlamentet, Rumänien och Nederländerna. Riksdagens JPSG-delegation skickade inget skriftligt bidrag. Delegationernas frågor och bidrag rörde bl.a. kommissionens kommande förslag om en förstärkning av Europols mandat, förtydliganden om Europols innovationslabb och Europols samarbete med tredjeländer, byråns möjlighet att göra omprioriteringar med anledning av nedskärningen i Europols budget samt en möjlig uppdatering av Europols planeringsdokument för 2020–2022 för att ta hänsyn till covid-19-pandemin. Bidraget från den nederländska delegationen var riktat till kontrollgruppens medordförande och efterfrågade information om hur medordförandena avsåg att gå vidare med planerna på att inrätta en arbetsgrupp om JPSG:s arbetsordning.

Samlade svar på delegationernas frågor och kommentarer lämnades av Europol, dess styrelses ordförande och Europeiska datatillsynsmannen. Det nederländska bidraget besvarades av kontrollgruppens medordförande som hänvisade till att de var fast beslutna att hitta en lösning på de frågor från översynen av JPSG:s arbetsordning som fortfarande återstod. Medordförandena avsåg därför att föreslå att trojkan skulle besluta om att inrätta en särskild arbetsgrupp i samband med JPSG-mötet i september 2020.

4.2 Kontrollgruppens sjunde möte den 28–29 september 2020

Den 28–29 september 2020 hölls det sjunde mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol. Mötet skulle ursprungligen ha ägt rum i Europaparlamentet i Bryssel men anordnades i stället som ett videomöte med anledning av covid-19-pandemin. Mötet leddes av medordförandena Juan Fernando López Aguilar, ordförande för Europaparlamentets utskott för medborgarliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE), Susanne Mittag, ordförande för den tyska förbundsdagens JPSG-delegation och Boris Pistorius, ordförande för det tyska förbundsrådets JPSG-delegation. Vid videomötet deltog drygt 80 ledamöter från de nationella parlamenten och Europaparlamentet. Från riksdagens JPSG-delegation deltog ordförande Petter Löberg (S), ledamöterna Maria Strömkvist (S) och Mikael Damsgaard (M) samt suppleanten Linda Westerlund Snecker (V).

I vanlig ordning innehöll mötet ett antal sessioner som handlade om Europols verksamhet. Dessa innefattade bl.a. en presentation av Europols verkställande direktör om Europols verksamhet sedan mars 2020, med särskilt fokus på coronakrisen, och en presentation av Europeiska datatillsynsmannen om tillsynen av Europols behandling av personuppgifter. Presentationerna kompletterades av skriftliga bidrag från Europols styrelses ordförande och ordföranden för Europols samarbetsnämnd.

Två s.k. tematiska debatter hölls även vid mötet, om kampen mot högerextremism och terrorism respektive om Europols framtida roll och utmaningar som följer av Storbritanniens utträde ur EU, tillsammans med bl.a. EU-kommissionär Ylva Johansson. I brexitdebatten redogjorde kommissionären bl.a. för den kommande översynen av Europolförordningen liksom uttryckte en förhoppning om att nå en överenskommelse med Storbritannien efter EU-utträdet. När det gäller brexit och det framtida säkerhetsarbetet mellan EU och Storbritannien inleddes debatten med längre inlägg av ledamöter från det brittiska underhuset respektive överhuset.

Vid mötet genomfördes även ett samråd med kontrollgruppen om utkastet till Europols fleråriga programplanering 2021–2023, enligt Europols skyldigheter i Europolförordningen. Utkastet inkluderade även Europols nya externa strategi 2021–2024 och en prognos för byråns resurser för åren 2021–2023. Med tanke på formatet på mötet och den knappa tiden under själva mötet genomfördes ingen debatt med ledamöterna. I stället hänvisades till möjligheten att skicka in skriftliga bidrag om utkastet inför mötet liksom att inkomma med skriftliga frågor i efterhand.

Under sessionen om Europols verksamhet ställde riksdagsdelegationens ordförande en fråga om Europols bedömning av i vilken grad medlemsstater delar med sig av information, varför den skiljer sig åt mellan länder och vad som kan göras för att förbättra utbytet. Frågan hade skickats in i förväg för att säkerställa ett detaljerat förslag från Europols verkställande direktör. Tidsutrymmet för debatt var dock som nämnts knapp under mötet, och frågan fick

endast ett summariskt svar från den verkställande direktören om att det kan finnas olika anledningar till att medlemsländerna delar olika mycket information.

Vid mötet informerade medordförandena även om att man på det förberedande trojkamötet den 28 september enats om att inrätta en arbetsgrupp med syftet att arbeta vidare med utestående frågor relaterade till översynen av JPSG:s arbetsordning. Delegationer som önskade delta i arbetsgruppen uppmanades att anmäla sitt intresse till medordförandena.

4.3 Arbetsgruppen om JPSG:s arbetsordning

Den 28 september 2020 fattade kontrollgruppens trojka beslut om ett mandat för en arbetsgrupp som ska arbeta vidare med vissa utestående frågor kopplade till JPSG:s arbetsordning. De bestämmelser i arbetsordningen som omfattas av mandatet är utnämningen av kontrollgruppens representant till Europols styrelse (artikel 5) och en möjlig klausul för framtida översyner av arbetsordningen som respekterar konsensusprincipen (artikel 6.2). Arbetsgruppens uppgift är att hitta en lösning på hur dessa två artiklar ska formuleras då majoriteten av delegationerna anser att deras nuvarande lydelse är otillfredsställande.

Arbetsgruppen ska ledas av medordförandena eller företrädare för dessa som också bestämmer över dagordningen för mötena i gruppen. Gruppen ska bestå av trojkamedlemmarna och de delegationer som önskar delta (en ledamot per delegation). Arbetet i gruppen ska göras vid sidan av JPSG:s gängse arbete så att verksamheten i övrigt ska kunna fokusera på kontrollen av Europo1.

Arbetsgruppen ska enas om sina förslag med konsensus. Enligt mandatet ska arbetsgruppen presentera sina förslag vid det trojkamöte som hålls i anslutning till JPSG-mötet den 1–2 februari 2021. Om gruppen behöver ytterligare tid kan trojkan besluta att skjuta upp frågan och förlänga arbetsgruppens mandat till JPSG-mötet hösten 2021. Efter att arbetsgruppen presenterat sina förslag ska trojkan i sin tur föreslå ändringar i arbetsordningen baserat på dessa. Alla ändringar av arbetsordningen måste respektera konsensusprincipen i enlighet med artikel 4.1 e i arbetsordningen.

Arbetsgruppens första möte

Den 10 december 2020 hölls ett första konstituerande möte i arbetsgruppen. Mötet genomfördes som ett videomöte och leddes av medordföranden från Europaparlamentet, Juan Fernando López Aguilar, och medordföranden från den tyska förbundsdagen, Susanne Mittag. Från riksdagens JPSG-delegation deltog ordförande Petter Löberg (S). Även de dåvarande trojkamedlemmarna från Kroatien, Tyskland, Portugal och Europaparlamentet deltog. Dessutom deltog ledamöter och/eller tjänstemän från Slovenien, Luxemburg, Italien (deputeradekammaren), Rumänien, Grekland, Frankrike (Nationalförsamlingen),

Polen (underhuset), Belgien (representanthuset), Kroatien och Nederländerna (senaten) vid mötet.

Vid mötet redogjorde medordförandena för arbetsgruppens mandat och tänkta arbetssätt. Delegationerna gavs även utrymme att göra inlägg vid mötet. Ett fåtal delegationer gjorde det, däribland riksdagsdelegationen.

I sitt inlägg välkomnade ordföranden för riksdagens JPSG-delegation detta första möte och framhöll att delegationen varit aktivt involverad i de tidigare diskussionerna om arbetsordningen och översynen av densamma. Som skäl tog han upp vikten av att säkerställa att kontrollgruppen har de bästa verktygen och interna bestämmelserna till sitt förfogande för att den ska kunna utföra sin kärnuppgift att kontrollera Europol, nu och i framtiden. Genom att lösa dessa återstående frågor kopplade till arbetsordningen kommer JPSG att kunna fokusera på sina kärnuppgifter. Av den anledningen välkomnade han även att procedurfrågorna hanteras i en separat grupp eftersom de annars riskerar att tynga kontrollgruppens ordinarie möten. När det gäller diskussionerna i arbetsgruppen sa han att de ändringsförslag som riksdagsdelegationen hade skickat inför översynen i september 2019 utgjorde startpunkt för dess diskussioner i gruppen. Ändringsförslagen rör båda de frågor som nämns i mandatet, dvs. det sätt som JPSG utser sin representant till Europols styrelse på och en möjlighet att vid behov kunna revidera arbetsordningen också framöver eftersom det kan finnas frågor i framtiden som inte går att förutse. Ordföranden hänvisade till att händelserna under 2020 har visat mer än någonsin att det finns ett behov av denna typ av flexibilitet.

Från den rumänska JPSG-delegationen betonades att det arbete som gjorts hittills och de förslag som deras delegation lagt fram tidigare fortfarande var giltiga. När det gäller formerna för att utse kontrollgruppens representant till Europols styrelse ansåg den rumänska delegationen att ansvaret för att representera JPSG vid styrelsemötena ska rotera var sjätte månad och då mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet. När det gäller en översynsklausul menade delegationen att det är viktigt att ha en flexibel arbetsordning som kan anpassas när det behövs. Det tänkta arbetssättet i arbetsgruppen liksom tidsplanen välkomnades också.

Den grekiska JPSG-delegationen pekade på att konsensus säkerställer bra förslag och följer rådande praxis. När det gäller utnämningen av kontrollgruppens representant till Europols styrelse ansåg man att det behövs tid för en representant att sätta sig in i styrelsens arbete och återrapportera till kontrollgruppen efter styrelsemötena. Med tanke på den särskilda karaktären på arbetet förordade den grekiska delegationen därför ett mandat på tolv månader för representanten.

Den portugisiska JPSG-delegationen (medordförande våren 2021) påpekade att man måste ta hänsyn till att det endast är ett fåtal veckor kvar till JPSG-mötet i februari 2021 och att tidsplanen för arbetet i arbetsgruppen kunde vara väl optimistisk. Om det inte finns en konsensus för förslagen inom de kommande veckorna kommer det att bli svårt att hinna uppnå det i tid till februarimötet, menade den portugisiska delegationen.

Arbetsgruppsmötet avslutades med att medordförandena uppmanade de deltagande delegationerna att skicka in sina ändringsförslag i fråga om de berörda artiklarna i arbetsordningen senast den 14 januari 2021. Förslagen skulle därefter komma att diskuteras vidare på tjänstemannanivå inför ett eventuellt nytt möte på politisk nivå. Det ser i skrivande stund ut som att arbetsgruppen kommer att presentera sina förslag först inför det JPSG-möte som äger rum hösten 2021.

BILAGA I**Riksdagens JPSG-delegation 2020**

Riksdagen valde ledamöter och suppleanter till delegationen till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol den 31 januari 2019 (prot. 2018/19:45) för återstoden av valperioden 2018–2022.

Delegationen består av fyra ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Under 2019 genomfördes vissa förändringar i delegationen. Inga förändringar har gjorts i delegationens sammansättning under 2020.

Ledamöter och suppleanter vid utgången av 2020*Ordinarie ledamöter*

Petter Löberg (S), ordförande
Lotta Finstorp (M), vice ordförande
Maria Strömkvist (S)
Mikael Damsgaard (M)

Suppleanter

Linda Westerlund Snecker (V)
Johan Forssell (M)
Rasmus Ling (MP)
Helena Bouveng (M)

Ledamöter och suppleanter valda den 31 januari 2019*Ordinarie ledamöter*

Petter Löberg (S)
Carl-Oskar Bohlin (M)
Maria Strömkvist (S)
Lotta Finstorp (M)

Suppleanter

Linda Westerlund Snecker (V)
Johan Forssell (M)
Rasmus Ling (MP)
Helena Bouveng (M)